

Thisted byhistoriske Arkiv

Thisted byhistoriske Arkiv har haft et travlt år i 1980. Vi har gennem en omfattende nyregistrering søgt at gøre arkivets arkivalier så tilgængelige som overhovedet muligt og derigennem søgt at opnå en større effektivitet i forbindelse med en fuld udnyttelse af de muligheder, der er givet inden for de afstukne rammer. Grundlæggende er arkivet nu opstillet efter et ensartet ordningsprincip for både arkivaliernes og billedernes vedkommende. Kernen i dette ordningsprincip er, at der registreres principielt på samme måde som i statens arkiver, hvilket vil sige, at man kan finde frem til enkeltarkivalier ved at stadfæste deres tilblivelsessituation og ophav. Det giver en større sikkerhed for en korrekt og ensartet placering.

I tilknytning til den grundlæggende saglige ordning er der navnlig for billeders vedkommende udarbejdet et fuldt dækkende stikordskartotek, hvori der er foretaget en registrering af alle de enkeltoplysninger, som der kan findes mange af på et fotografi. Det kan være navne, begivenheder, afbildede redskaber, fænomener, bygninger og meget andet.

Anvendelsen af det samme grundlæggende princip som i de statslige arkiver befordrer også, at man umiddelbart gøres opmærksom på disse kildegrupper. Gradvis forsøger arkivet at registrere de kildegrupper i de statslige arkiver, som kan have værdi for den lokale historieforskning.

Indsamlingsvirksomheden har ikke været så omfattende, som vi kunne ønske os. Dels har tiden været knap, og dels har budgettet været stramt. Alligevel er der tilgået arkivet en række vægtige lokale ting. Fotograf Aage Pedersen, Thisted, har velvilligt stillet sin omfattende samling af ældre glasplader til rådighed for arkivet, som derved har fået suppleret sin billedsamling med et stort antal gamle fotos af meget høj kvalitet.

Familien Svalgaard, Thisted, har overdraget afdøde togfører A. C. Svalgaards store arkiv til os. A. C. Svalgaard er en af egnens betydelige lokalhistorikere. Gennem et langt liv noterede Svalgaard med stor flid sine historiske iagttagelser ned i et 26 bind stort værk, som eftertiden nu kan have glæde af at benytte.

I Rigsarkivet har vi indkøbt kopier på film af folketællingen fra 1890, der er tilgængelig for kopispredning. Herfra har vi også modtaget xeroxkopier af "Mønstringsruller over borgerskabet i Thisted" i årene 1585, 1588 og 1624. Netop Thisted er en af de få byer i landet, hvor mønstringsrullerne er bevaret fra dette tidsrum. Landsarkivet for Nørrejylland har overladt Arkivet kopier af tinglyste dokumenter, dækkende tidsrummet fra 1852 til 1927. Det er en samling, der geografisk dækker Thisted Købstad 1852-1924, Øster og Vester Han Herred 1862-1927 og Hillerslev-Hundborg Herreder 1863-1920. Efter ordningen fylder disse dokumenter i alt 16 løbende hyldemeter.

Sammen med "Arbejdsgruppen til udforskning af arbejderbevægelsens historie i Thy" har Arkivet været involveret i sikringen af bl.a. fagforeningsarkiverne. Via dette arbejde er der efterhånden indsamlet en del arkiver, som nu opbevares på Thisted byhistoriske Arkiv med tilladelse fra de respektive fagforbund.

I relation til enkelttemner råder Arkivet nu også over et fyldigt materiale til belysning af besættelsestiden i Thy, ligesåvel som der er foretaget en række båndinterviews med ældre medborgere.

Cirkulerende udstillinger dækker et princip, som Arkivet arbejder efter. Vi tilstræber at fremstille vore udstillinger på en sådan måde, at de til stadighed kan beses rundt omkring i hele kommunen. Udstillingen "Gamle dage i Thy" med spredte træk af landbolivet for en menneskealder siden blev første gang vist i Den Danske Bank på Store Torv i foråret. Siden har udstillingen været ophængt på kommunens plejehjem, hvor beboerne ofte er rede til at supplere udstillingens tema med spændende og interessant fortællekunst. I september blev der vist en udstilling på Thisted Bibliotek over temaet "Arbejderliv". Denne udstilling var et resultat af arbejdet med indsamlingen af fagforeningsarkiverne. Begge de omtalte udstillinger er arrangeret under medvirken af fotograf Per Sowinski, Thisted.

"Arbejderliv" er desuden blevet til en dias-serie med et tilhørende teksthæfte og indtalt bånd, som stilles til rådighed for foreninger, skoler og andre, der måtte ønske det.

Limfjordskalenderen udgives for første gang i år i samarbejde med Lokalhistorisk Forlag ved Lokalhistorisk Arkiv på Mors er der foretaget et udvalg af billeder til kalenderen blandt de to arkivers samlinger. "Fjorden imellem" er fællesnævneren i valget af motiverne, der således alle har fået et maritimt islæt.

Vi er på det forberedende stadium af et tættere samarbejde med kommunens skoler. Netop i en tid, hvor historieundervisningen igen vinder indpas, er vi parate til at tilbyde en øget indsats for der igennem at være med til at give den lokalhistoriske synsvinkel en fremtrædende plads. Vi står således altid til rådighed som leverandører og konsulenter ved udarbejdelsen af undervisningsmaterialer med videre. I det omfang, som de beskedne pladsforhold i arkivet har tilladt det, har vi altid velvilligt åbnet dørene for besøg af skoleklasser.

Thisted byhistoriske Arkiv er medlem af den landsdækkende organisation Sømmenslutningen af lokalhistoriske Arkiver – SLA. Som en del af denne organisation blev der i januar 1980 dannet en amtskreds bestående af i alt 18 lokalhistoriske arkiver. I kraft af formandsposten i amtskredsorganisationen varetager Thisted byhistoriske Arkiv en del organisatoriske arbejdsopgaver.

En af SLA's vigtigste opgaver er at sikre en vis ensartethed og standard i det amtslige arkivarbejde, hvilket indebærer en kursusvirksomhed, som nu er kommet i gang.

Den lokalhistoriske interesse er stor, ikke mindst i Thy, hvor der er dannet lokalhistoriske foreninger i en del sogne. Vi forsøger at støtte disse initiativer, så godt vi formår, idet vi samtidig ønsker at fremme en ensartet og samlet registrering.

Thisted byhistoriske Arkiv er en afdeling af Thisted Bibliotek. Henvendelser til Arkivet kan enten ske via Biblioteket, Thingstrupvej, 7700 Thisted, eller direkte til Arkivet, som har til huse i J. P. Jacobsens Hus, J. P. Jacobsens Plads, Thisted. Arkivet er åbent tirsdag-fredag mellem 13.30 og 17.00. Personalet består af bibliotekar

Birgit Høyrup, arkivar Orla Poulsen og billedarkivar Henny Sørensen. Arbejdsomt er arkivet normeret til 40 ugentlige timer, det varetages af det faste personale.

I indeværende år har arkivet desuden haft stor glæde af den gode arbejdskraft, som unge langtidsledige har tilført huset.

Orla Poulsen

(Kilde: Historisk Årbog for Thy, Mors og V. Hanherred 1980,